

Larvik
kommune

Rehabilitering og skrøpelige eldre

Hvordan jobbe bedre med rehabilitering og skrøpelige
eldre i Larvik kommune?

Statsforvalteren i Vestfold og Telemarks høstkonferanse 06.12.23 ved Siri Gunnes

Bakgrunn for prosjektet

Rehabilitering av eldre i kommunene

Flest mulig eldre må være selvstendige og bo hjemme lengst mulig

Flere skrøpelige eldre skal rehabiliteres i norske kommuner

Rehabilitering handler om å øke funksjon og selvstendighet i daglige aktiviteter etter skade, sykdom og funksjonstap

Lite forskning på kommunehelsetjenesten

Kan eksisterende rehabiliteringstilbud i kommunen tilpasses bedre til skrøpelige eldre?

Politiske intensjoner

Meld.St.24 Felleskap og meistring -
Bu trygt heime

NOU 2023:4 Tid for handling -
Personell i en bærekraftig helse og
omsorgstjeneste

Skrøpelige eldre er en av 4
satsningsgrupper i Helsefelleskapene

Tjenesteinnovasjon

Figur 1.4 Tiltaksområder for løsninger av personellutfordringene

Kilde: Helsepersonellkommissjonen.

Skrøpelige eldre

- Skrøpeligheit hos eldre karakteriseres ved økt sårbarhet gjennom reduksjon i reservekapasitet og funksjon på tvers av flere organsystemer
- Skrøpeligheit er en tilstand som gir økt risiko for hendelser som fall, brudd, komplikasjoner ved kirurgi, funksjonstap, og sykehusinnleggjelser
- Blant hjemmeboende eldre med ukentlig besøk av hjemmetjenesten i Sandefjord, ble det påvist moderat eller alvorlig skrøpeligheit hos 3 av 4 pasienter

(Church et. al, 2020, Dejgaard & Rostoft, 2021, Krogseth et al, 2021, Nan et al, 2022, Wyller, 2020)

CLINICAL FRAILTY SCALE NORWEGIAN

	1	VELDIG SPREK	Personer som er robuste, aktive, energiske og motiverte. De trener gjerne regelmessig, og er blant de sprekaste i sin aldersgruppe.
	2	SPREK	Personer som ikke har aktive sykdomssymptomer, men er mindre sprekke enn kategori 1. De kan ofte trene eller være veldig aktive av og til, f.eks. sesongbasert.
	3	KLARER SEG BRA	Personer med velkontrollerte medisinske problemer, selv om de kan ha symptomer av og til. De er ikke regelmessig aktive utover vanlig gange.
	4	LEVER MED SVÆRT MILD SKRØPELIGHET	Tidligere «sårbar». Denne kategorien markerer en overgang fra å være helt selvhjulpne. Selv om de ikke er avhengig av daglig hjelp fra andre, vil symptomer begrense aktivitet. De klager ofte over at de er «langsomme» og/eller blir slitne/trøtte iia dagen.
	5	LEVER MED MILD SKRØPELIGHET	Disse er mer tydelig langsomme, og trenger hjelp til komplekse aktiviteter i dagliglivet (personlig økonomi, transport, tungt husarbeid). Vanligvis vil mild skrøpeligheit i økende grad føre til problemer med å handle eller gå utenfor hjemmet alene, lage mat, håndtere medisiner, og begynner å begrense lett husarbeid.
	6	LEVER MED MODERAT SKRØPELIGHET	Personer som må ha hjelp til alle aktiviteter utendørs og med å stille hjemmet. Innendørs har de ofte problemer med trapper, trenger hjelp til bading/dusj og kan trenge litt hjelp til å kle på seg (veiledning, tilsyn).
	7	LEVER MED ALVORLIG SKRØPELIGHET	Helt avhengige av hjelp til personlig stell uansett årsak (fysisk eller kognitiv). Likevel fremstår de som stabile og uten høy risiko for å dø (innen ~6 måneder).
	8	LEVER MED SVÆRT ALVORLIG SKRØPELIGHET	Helt avhengige av hjelp til personlig stell og nærmer seg livets slutt. Vanligvis vil de ikke komme seg igjen selv etter mild sykdom.
	9	TERMINALT SYK	Nærmer seg livets slutt. I denne kategorien inngår personer med en forventet levetid <6 måneder uten at de lever med alvorlig skrøpeligheit. (Mange terminalt syke pasienter kan være fysisk aktive inntil de er svært nær døden).

SKÅRING AV SKRØPELIGHET HOS PERSONER MED DEMENS

Graden av skrøpeligheit blir vurderet ut fra graden av demens (CFS 5.2.7 eller 8). Vanlige symptomer ved mild demens inkluderer det å glemme detaljer rundt en nylig hendelse, selv om man husker store hendelser. I verste tilfelle:

Ved moderat demens er kognitivefunksjoner svært svekket, selv om de virker å huske hendelser fra tidligere i livet. De kan la seg overbevise om å gjennomføre under veiledning. Ved alvorlig demens må de ha hjelp

Clinical Frailty Scale © 2005-2020 Rockwood, Versjon 2.0 (NYO). All rights reserved. For permission: www.geriatricmedicine.ca
Translated with permission by Rostoft S, Engstad TT, Sjøbe B, Flaatten H.

Rehabilitering

Geriatrisk rehabilitering

Formålet med rehabilitering er at pasienter som har eller står i fare for å få begrensinger i sin fysiske, psykiske, kognitive eller sosiale funksjonsevne, skal gis mulighet til å oppnå best mulig funksjonsevne- og mestringsevne, selvstendighet og deltagelse i utdanning og arbeidsliv, sosialt og samfunnet

Rehabilitering er personsentrert, rettes mot individuelle mål og hva som er viktig å mestre for den enkelte pasient.

Innhold i geriatrisk rehabilitering:

- tverrfaglig tilnærming
- bred geriatrisk vurdering som inkluderer bruk av kartleggingsverktøy ved oppstart
- inkluderer pasienter med lett kognitiv svikt
- målrettet og individuell rehabiliteringsplan
- tidlig oppstart
- opplæring i geriatrisk rehabilitering for alt involvert helsepersonell

Geriatriske rehabiliteringsprogram har fokus på å øke pasientenes totale aktivitetsnivå i løpet av rehabiliteringen

Kombinere kunnskap om geriatri og kunnskap om rehabilitering

- Øke kompetansen rundt geriatri, geriatrisk vurdering og geriatrisk rehabilitering ved å gjennomføre opplæring av Larvik kommunes personale som jobber med rehabilitering
- Benytte ny kompetanse til å gjennomgå kvalitet- og arbeidsrutiner, og bidra til redusert funksjonsnedsettelse for den enkelte pasient og sikre gode pasientoverganger
- Masteroppgave undersøker sammenhengen mellom skrøpelighet og funksjon i daglige aktiviteter før og etter rehabilitering på kommunalt rehabiliteringssenter hos hjemmeboende eldre?

Hva gjør vi i prosjektet?

Prosjektmål:

a) Planlegge, utvikle og gjennomføre opplæring av personalet på Presteløkka, i hverdagsrehabilitering og annet aktuelt personalet fra Virksomhet Helsehuset for å øke kompetanse på rehabilitering av skrøpelige eldre.

Kartlegge kompetansebehov blant ansatte som jobber med rehabilitering

Arrangere to fagdager, internundervisning, e-læring og filmer.

Vurdere ABC opplæring i Geriatri med tverrfaglig gruppe fra ulike avdelinger

b) Øke funksjon og selvstendighet hos skrøpelige eldre rehabiliteringspasienter ved å styrke kompetanse og ferdigheter på kartlegging og rehabilitering hos tverrfaglig personell.

Opplæring i bred geriatriisk vurdering - tverrfagligteam og samarbeidspartnere

Fokus på tverrfaglig 24 timers rehabilitering

Hva gjør vi i prosjektet?

c) Justere arbeidsrutiner og metoder for å bedre effekt for skrøpelige rehabiliteringspasienter og samhandlingen på tvers av kommunale nivåer.

Integrere bred geriatrisk vurdering og samkjøre dette med rehab. prosessen

TØRN - heltidskultur og gjennomgang av arbeidsoppgaver

Personsentrert tilnærming er integrert i rehabilitering - Hva er viktig for meg?

Økt fokus på overføring til hjemmet

d) Utføre kvantitativ forskningsprosjekt for å undersøke hvordan kommunal rehabilitering på rehabiliteringssenter påvirker skrøpelige eldre

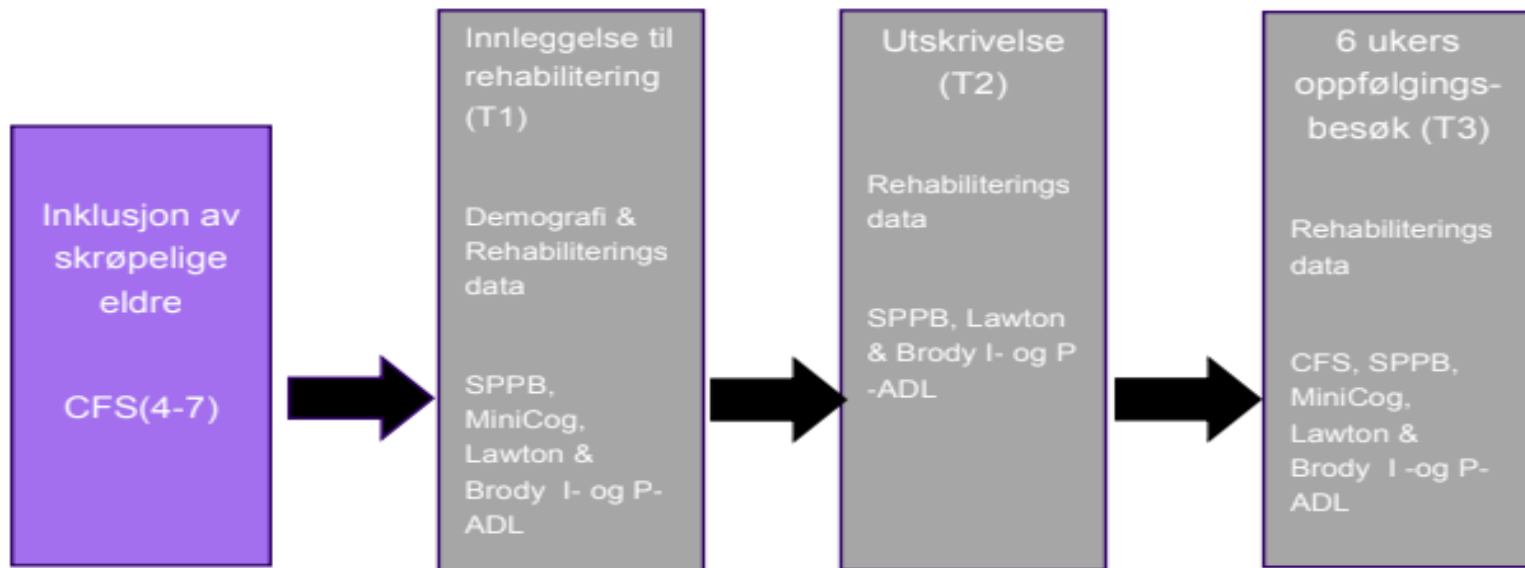
Registerdata samles inn ved kartlegging av pasienter før og etter rehabilitering, og analyseres i samarbeid med veileder og statistiker på USN.

Problemstilling: Hva er sammenhengen mellom skrøpelighet og funksjon i daglige aktiviteter før og etter rehabilitering på kommunalt rehabiliteringssenter hos hjemmeboende eldre?

Figur 1: Datainnsamling gjennom rehabiliteringsprosessen - Pre-post forløp

Takk til Statsforvalteren

- Rehabilitering er en viktig tjeneste for å bygge eldre innbyggere opp til størst mulig grad av selvstendighet etter funksjonstap, skade og sykdom.
- 178/183 pasienter fra rehabiliteringssenter er utskrevet til hjemmet i 2023.
- Det er behov for mer kunnskap om hvordan kommunale tjenester virker
- De tjenestene kommunen gir må være treffsikre og virke på målgruppen
- Rehabiliteringen må jobbe aktivt med overgangen til og innholdet i livet hjemmet
- Innbyggeren må innstilles på å være aktive og mest mulig selvstendige i egen hverdag også etter rehabilitering

Referanser

Church, S., Rogers, E., Rockwood, K., & Theou, O. (2020). A scoping review of the Clinical Frailty Scale. *BMC Geriatrics*, 20(1), 393. <https://doi.org/10.1186/s12877-020-01801-7>

Dejgaard, M. S., & Rostoft, S. (2021). Systematisk vurdering av skrøpeligheit. *Tidsskrift for Den norske legeforening*. <https://doi.org/10.4045/tidsskr.20.0944>

Helse- og omsorgsdepartementet. (2023). *Meld. St. 24 (2022–2023)*. Helse- og omsorgsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/nn/dokumenter/meld.-st.-24-20222023/id2984417/>

Krogseth, M., Rostoft, S., Benth, J. Š., Selbæk, G., & Wyller, T. B. (2021). Skrøpeligheit blant eldre pasienter med hjemmesykepleie. *Tidsskrift for Den norske legeforening*. <https://doi.org/10.4045/tidsskr.20.0688>

Legeforeningen. (u.å.). *CFS*. legeforeningen.no. Hentet 12. april 2023, fra https://www.legeforeningen.no/contentassets/21ef25cf569d44749573de21a8d6b043/cfs_norsk_horisontal_2021.pdf

Nan, J., Duan, Y., Wu, S., Liao, L., Li, X., Zhao, Y., Zhang, H., Zeng, X., & Feng, H. (2022). Perspectives of older adults, caregivers, healthcare providers on frailty screening in primary care: A systematic review and qualitative meta-synthesis. *BMC Geriatrics*, 22(1), 482. <https://doi.org/10.1186/s12877-022-03173-6>

NOU 2023:4. (2023). *Tid for handling*. Helse- og omsorgsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2023-4/id2961552/>

NOU 2011: 11 [NOU]. *Rehabilitering, habilitering, individuell plan og koordinator – veileder*. Helse- og omsorgsdepartementet (2011, juni 16). <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2011-11/id646812/>

Wyller, T. B. (2020). *Geriatrici*. Gyldendal Akademisk.

